มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนรายงานการวิจัย

Misconceptions and Proper Guidelines for Writing Research Report

พิชิต ฤทธิ์จรูญ

Pichit Ritcharoon

รองศาสตราจารย์ดร., ข้าราชการบำนาญ

Assoc.Prof.Dr.,Retired Government Official

Corresponding author. e-mail: pichit_r@hotmail.com

Received: January 31, 2023
Revised: March 16, 2023
Accepted: May 2, 2023

บทคัดย่อ

การเขียนรายงานการวิจัยของนักวิจัยส่วนหนึ่งยังไม่มีคุณภาพเนื่องจากมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน เริ่มตั้งแต่การกำหนดชื่อเรื่องโดยไม่ระบุตัวแปรให้ชัดเจนและไม่เป็นตัวแปรใหม่ที่น่าศึกษา ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัยไม่อธิบายความสำคัญและเหตุผลที่ต้องทำวิจัยและขาดหลักฐานข้อมูลสนับสนุน การเขียนคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกันและเขียนคล้ายกับประโยชน์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัยไม่ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาและกลุ่มเป้าหมายการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะไม่นิยามเชิงปฏิบัติการและนิยามไม่ครบถ้วน ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยระบุเฉพาะผลผลิตของการวิจัยโดยไม่ระบุผลลัพธ์ของการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำเสนอไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาและขาดการสังเคราะห์เนื้อหา กรอบแนวคิดในการวิจัยไม่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยนำเสนอไม่เป็นระบบและไม่ครอบคลุมการออกแบบการวิจัย การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ถูกต้อง การสรุปผลการวิจัยไม่กระชับและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย การอภิปรายผลขาดการแสดงเหตุผลโดยใช้แนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัยมาสนับสนุนและไม่อภิปรายผลในเชิงคุณค่าของผลการวิจัย ข้อเสนอแนะไม่อิงบนฐานผลการวิจัยและไม่ชัดเจนว่าควรให้ใครนำผลการวิจัยไปใช้อย่างไร การเขียนรายการอ้างอิงไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และไม่ครบถ้วนตามที่อ้างอิงในเนื้อหา ภาคผนวกขาดการพิจารณาเสนอเนื้อหาที่จำเป็น จากความคลาดเคลื่อนดังกล่าว นักวิจัยจึงควรพัฒนาตนเองเพื่อให้มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องซึ่งจะช่วยให้การเขียนรายงานการวิจัยมีคุณภาพได้ตามเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: รายงานการวิจัย, มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในงานวิจัย, คุณภาพการเขียนรายงานการวิจัย

Abstract

Research report writing of some researchers are not of good quality due to misconceptions beginning with assigning a title without specifying the variables clearly and not being a new variable that is interesting to study. The background and significance of the research problem does not explain the importance and rationale for the research and lacks informative evidence to support the writing. The written research questions and research objectives are unclear, inconsistent and similar to the writing on benefits of research. The scope of the research does not cover the variables studied and the research targets. The terminology definitions are not operational definitions and are not complete definitions. Research benefits state only the research outputs without specifying the research results. The relevant literature is not related to the study variables and lacks the synthesis of content. The conceptual framework of the research does not reflect the relationship between the variables studied. The methodology presented is not systematic and does not cover the research design. The presentation of the data analysis results does not fully meet the objectives of the research and misinterprets the data analysis results. The conclusions of the research are not concise and inconsistent with the research objectives. Discussion of the results lacks justification by using only theoretical concepts or research results to support and not discussing the value of the research results. Recommendations are not based on research findings and are not clear on how the results should be used by anyone. The list of references is inaccurate and incomplete as citing reference in text. The appendix lacks consideration to present the necessary content. From such misconceptions, researchers should develop themselves in order to have the correct concepts that will help in writing quality research reports that meet the evaluation criteria.

Keywords: Research report, Research misconception, Quality in research report writing

บทนำ

รายงานการวิจัยเป็นเอกสารที่นักวิจัยได้เรียบเรียงขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จแล้ว การเขียนรายงานการวิจัยจึงเป็นกิจกรรมและบทบาทสำคัญที่นักวิจัยต้องดำเนินการเพื่อนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัยไว้เป็นหลักฐาน โดยบอกเล่าถึงสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้ทราบถึงเหตุผลในการดำเนินการวิจัย ที่มาของปัญหาวิจัย วัตุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย การเขียนงานวิจัยขึ้นอยู่กับบริบทของนักวิจัย ถ้านักวิจัยเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะมีการกำหนดโครงร่างของการเขียนวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ไว้ แต่กรณีที่ไม่ได้กำหนดโครงร่างไว้ เช่น โครงร่างการเขียนบทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ นักวิจัยจะต้องศึกษาให้เข้าใจในสาระและรายละเอียดทั้งหมดก่อนที่จะเริ่มต้นเขียนงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะ การใช้แบบตัวอักษร และจำนวนคำที่ต้องใช้ ความถูกต้องของระบบการอ้างอิง สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องมีความเข้าใจก่อนการลงมือเขียน จะช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ (Ioanna et al., 2016, p. 264)

กรณีการเขียนรายงานการวิจัยหลังจากที่นักวิจัยได้ดำเนินการวิจัยแล้ว จึงควรเตรียมการนำเสนอรายงานการวิจัย เพื่อนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการ หรือตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ ก่อนเตรียมนำเสนอรายงานวิจัยดังกล่าว นักวิจัยควรจะต้องมีการตรวจสอบอย่างมีวิจารณญาณ (critically review) โดยตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ครบถ้วนของรายงานวิจัยนั้นจนไม่มีข้อบกพร่อง และมีความสำคัญเพียงพอที่จะตัดสินใจนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการ หรือตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ เพื่อทำให้ได้รับความสนใจจากผู้ใช้ผลงานวิจัยและมีผลต่อการตัดสินใจนำไปใช้ในการพัฒนาทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งถ้าผลการวิจัยนั้นมีความสำคัญและมีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน นักวิจัยจึงจะเตรียมการนำเสนอผลการวิจัย เพราะเป็นกลไกสำหรับการสื่อสารผลงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ (Johnson & Christensen, 2017, p. 605) ในสภาพจริงของการเขียนรายงานการวิจัย แม้ว่าจะได้มีการกำหนดหลักการและแนวทางในการเขียน รวมทั้งมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยสำหรับให้นักวิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบประเมินแล้วก็ตาม แต่ผลงานวิจัยส่วนหนึ่งก็ยังไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักวิจัยส่วนหนึ่งอาจมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (misconception) ในการเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งหมายถึงการที่นักวิจัยมีมุมมอง หรือความเห็นที่ไม่ถูกต้อง และปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมในการเขียนรายงานการวิจัยที่ไม่เป็นไปตามหลักการวิจัยและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัย เป็นเพราะนักวิจัยมีแนวความคิดที่ผิด (the wrong idea) การคิดที่ผิดพลาด (faulty thinking) ความเข้าใจผิด (misunderstanding) และความเชื่อผิด (misbelief) จึงเขียนรายงานการวิจัยที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่คลาดเคลื่อน การเรียนรู้ของนักวิจัยที่ขาดความเข้าใจ มีการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทักษะการเขียนสื่อสารงานวิจัยน้อยไป หรือหนังสือ ตำรา งานวิจัย และเอกสารทางวิชาการที่คลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้องตามหลักวิชา ทำให้นักวิจัยเกิดความสับสน ไม่เข้าใจ ไม่รู้เรื่องและนำไปใช้อย่างผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากหลักการวิจัยและเกณฑ์การประเมินคุณภาพ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 235) นักวิจัยจึงควรพัฒนาตนเองและได้รับการพัฒนาสมรรถนะการเขียนงานวิจัยเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถเขียนสื่อสารงานวิจัยให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน เพื่อเพิ่มโอกาสและสร้างความเข้าใจกับผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย ในบทความนี้จึงได้เสนอมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนรายงานการวิจัย เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักวิจัยสามารถเขียนงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้มีโอกาสประเมินคุณภาพผลงานวิจัยให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงได้ประมวลความคิดเชิงประสบการณ์และสังเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนรายงานการวิจัย เฉพาะประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนส่วนนำ

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเขียนส่วนนำ ได้นำเสนอเฉพาะการกำหนดชื่อเรื่องวิจัยหรือประเด็นวิจัย ซึ่งมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

1. ชื่อเรื่องวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยที่จะต้องสื่อความให้ชัดเจนที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นคุณค่าความสำคัญ แต่นักวิจัยส่วนหนึ่งยังเสนอชื่อเรื่อง ประเด็นวิจัยเป็นเรื่องทั่วไป ไม่โดดเด่นที่มีความสำคัญมากพอในการศึกษาวิจัย เป็นประเด็นการวิจัยที่ล้าสมัย และไม่ได้สะท้อนถึงตัวแปรใหม่ วิธีการใหม่หรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน ชื่อเรื่องหรือประเด็นการวิจัยจึงไม่สามารถสื่อสารที่โดนใจ ดึงดูดใจให้ผู้ประเมิน หรือผู้อ่านงานวิจัยสนใจอ่านสาระของรายงานการวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ชื่อเรื่อง ประเด็นวิจัยมีขนาดเล็ก ไม่กว้างพอ มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่ ไม่เกิดประโยชน์ในวงกว้าง และไม่มีผลกระทบสูง เช่น ชื่อเรื่อง “การเสริมสร้างลักษณะนิสัยใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียน” หรือ “การพัฒนาทักษะดิจิทัลของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา” เป็นต้น

3. ชื่อเรื่อง ประเด็นวิจัยไม่ชัดเจน โดยไม่ระบุขอบเขต กลุ่มเป้าหมายและตัวแปรที่ศึกษาให้ชัดเจน ใช้ภาษาเขียนไม่กระชับชัดเจน รวมทั้งชื่อเรื่องวิจัยไม่สอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัญหาวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. กำหนดบริบทหรือกลุ่มเป้าหมายการวิจัยที่เกินกว่าสิ่งที่ทำจริง แต่เป้าหมายจริงมุ่งศึกษาเพียงส่วนเดียว เช่น ระบุบริบท/เป้าหมายของการวิจัยว่าเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งดูจากชื่อเรื่องเหมือนศึกษาทั้งประเทศ แต่สิ่งที่ทำจริงเป็นเพียงศึกษาในภาคใดภาคหนึ่ง หรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาแห่งเดียวเท่านั้น

ดังนั้น แนวทางการกำหนดชื่อเรื่องวิจัยหรือประเด็นวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ประเด็นการวิจัยให้มีความน่าสนใจ มีความสำคัญและมีคุณค่า มีความถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณ สามารถจัดการและทำการศึกษาได้จริง* (Gay et al., 2011) *รวมทั้งมีความโดดเด่นที่ชัดเจน และสะท้อนถึงตัวแปรใหม่ วิธีการใหม่ รวมทั้งให้มีความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายการวิจัยในวงกว้างและมีผลกระทบสูง*

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนส่วนเนื้อหา

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนการเขียนส่วนเนื้อหา ได้นำเสนอเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

1.1 ไม่ได้นำเสนอสถานการณ์ที่ทำให้เกิดประเด็นวิจัย (research issues) ที่นำไปสู่ปัญหาวิจัย (research problem) และไม่อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญและเหตุผลที่ต้องทำวิจัย ขาดการสังเคราะห์ข้อมูลที่ทำให้ได้ใจความสำคัญของปัญหาวิจัย และขาดหลักฐานข้อมูลอ้างอิงสนับสนุนการเขียนให้หนักแน่นที่บ่งชี้ถึงความสำคัญของประเด็นปัญหาวิจัย

1.2 นำเสนอเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาวิจัยที่จะศึกษา ไม่แสดงข้อมูลที่บ่งบอกสภาพปัญหา หรือสภาพจริงของประเด็นวิจัยหรือตัวแปรที่มุ่งศึกษา ทำให้ผู้อ่านไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของเรื่องที่ศึกษา อาจทำให้เข้าใจว่างานวิจัยนี้เป็นการทำตามความต้องการของผู้วิจัยเอง (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล, 2561, น. 355)

1.3 ไม่ได้นำเสนอข้อมูลจากแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นฐานความคิดที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือนำไปสู่สิ่งที่ต้องการค้นหาคำตอบได้ ขาดความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ปัญหาและวิธีการหรือนวัตกรรมการแก้ปัญหา/พัฒนางาน ในกรณีที่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง หรือการวิจัยและพัฒนา อธิบายถึงตัวแปรที่ศึกษาไม่ครบถ้วน มุ่งอธิบายเฉพาะตัวแปรตาม ไม่ได้กล่าวถึงตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรจัดกระทำ (independent variable or treatment variable) หรือเป็นนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหาให้ชัดเจน

1.4 นำเสนอสาระตามความสนใจของนักวิจัย หรือตามกระแสนิยมของประเด็นวิจัย หรือตามนโยบายวิจัยที่กำหนดในช่วงนั้น อธิบายความสำคัญของประเด็นวิจัย โดยอ้างอิงข่าวสารที่ปรากฏตามสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ หรืออ้างอิงถ้อยแถลงของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของรัฐ โดยคิดว่าจะทำให้ประเด็นวิจัยที่ศึกษาเป็นเรื่องที่ทันสมัย มีความสำคัญเพราะตอบสนองนโยบายของรัฐบาล การเขียนสาระในลักษณะดังกล่าวนี้ยังไม่เพียงพอต่อการเขียนการ

นำเข้าสู่ปัญหาวิจัยที่ดี สาระสำคัญที่ขาดไม่ได้ คือ สาระที่แสดงถึงองค์ความรู้เรื่องดังกล่าวจากงานวิจัยในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นหลักฐานความคิดในการวิจัยต่อยอด (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 57-58, 107)

1.5 นำเสนอเนื้อหายาวเกินความจำเป็นหรือสั้นจนไม่ได้สาระ เช่น นำเสนอเนื้อหาเยิ่นเย้อ ฟุ่มเฟือย ซ้ำไปซ้ำมา ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา หรือให้ข้อมูลย้อนอดีตเกินที่จำเป็น และบางกรณีก็เสนอสั้น ห้วน จนไม่เห็นเหตุผลที่ต้องทำวิจัยเรื่องดังกล่าว นำเสนอแต่ความสำคัญ หลักการหรือเหตุผลกว้าง ๆ และสิ่งที่ต้องการวิจัย โดยบอกแต่ว่าสิ่งนั้นมีความสำคัญอย่างไร

1.6 ไม่ขมวดสรุปลงท้าย ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของประเด็นปัญหาวิจัย ที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือมีความคาดหวังจะให้เกิดประโยชน์ของการทำงานวิจัยเรื่องดังกล่าวอย่างไร ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการว่า ท้ายของความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ควรแสดงให้เห็นเป้าหมายของการวิจัยที่จะได้รับ

ดังนั้น แนวทางการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาวิจัยที่เป็นเรื่องเด่น ประเด็นร้อน (hot hit issues) ระบุปัญหาวิจัยให้ชัดเจน อธิบายความสำคัญและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาให้มีเหตุผล โดยนำเสนอข้อมูล หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือตัวแปรที่มุ่งศึกษา และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสนับสนุนเรื่องที่จะทำวิจัย มีการอ้างอิงเอกสารวิชาการประกอบการเขียนที่หนักแน่นอย่างสมเหตุสมผล (validity) และมีความเชื่อถือได้ (reliability)* (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 78) *และสรุปลงท้ายให้เห็นคุณค่า ความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยว่าเป็นประโยชน์อย่างไร*

2. การเขียนคำถามวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

2.1 กำหนดคำถามวิจัยกว้างเกินไป ไม่ครอบคลุมชัดเจน คำถามวิจัยไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และไม่สะท้อนถึงตัวแปรที่ศึกษาที่ชัดเจน

2.2 กำหนดคำถามวิจัยที่ไม่มีความสำคัญเพียงพอที่จะใช้กระบวนการวิจัยไปหาคำตอบ โดยกำหนดคำถามในลักษณะของข้อความที่นักวิจัยสงสัย และยังไม่รู้คำตอบ เช่น กำหนดคำถามวิจัยว่า การจัดการเรียนรู้แบบ active learning คือ อะไร มีความสำคัญอย่างไร เป็นต้น การตั้งคำถามวิจัยเช่นนี้ไม่มีความสำคัญจำเป็นต้องใช้การวิจัยค้นหาคำตอบ เพราะสามารถหาคำตอบได้จากหนังสือ ตำรา หรือเอกสารทางวิชาการได้อยู่แล้ว

2.3 กำหนดคำถามวิจัยหลายระดับหรือหลายข้อ โดยคิดว่าจะทำให้ได้ผลงานวิจัยมีประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครอบคลุมมากที่สุด เช่น กำหนดคำถามวิจัยว่า (1) ปัญหาการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19 คืออะไร (2) จากสถานการณ์โควิด-19 มีผลกระทบต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไร (3) ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการในสถานการณ์โควิด-19 อย่างไร (4) ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ควรร่วมมือกันจัดการเรียนรู้อย่างไร การกำหนดคำถามวิจัยไว้จำนวนมาก และมีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยอย่างหลากหลายเช่นนี้ อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้จริงตามเวลาที่กำหนด

ดังนั้น แนวทางการกำหนดคำถามวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยกำหนดคำถามวิจัยที่มีความสำคัญในการค้นหาคำตอบด้วยวิธีการวิจัยและให้สะท้อนถึงตัวแปรที่ศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีนัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือแสดงความเกี่ยวข้องระหว่างประเด็นการวิจัย การตอบคำถามวิจัย/การแก้ปัญหาวิจัยจะนำไปสู่การสร้างกฎเกณฑ์ที่จะเป็นประโยชน์ได้อย่างดี มีความสำคัญทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อสังคม*

(Kerlinger & Lee, 2000, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 108) *ควรประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ระบุลักษณะหรือความสัมพันธ์หรือผลของตัวแปรที่สนใจศึกษา (2) มีตัวแปรตั้งแต่ 1 ตัวแปรขึ้นไป (3) ประชากรหรือตัวอย่างที่ใช้ศึกษา และ (4) สถานที่หรือขอบเขตในการทำวิจัย การตั้งคำถามวิจัยจึงควรคำนึงถึงหลักของความเป็นไปได้ในการทำวิจัย (feasible) ความสนใจและแรงจูงใจของนักวิจัย (interesting) ความใหม่ของความรู้ที่ได้ (novel) ความเหมาะสมของการทำวิจัยในด้านจริยธรรม (ethical) และความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวงวิชาการ* (relevant) (ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนนุกิจ, 2555, น. 239)

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

3.1 เขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่สอดคล้องกับคำถามวิจัย ทำให้การดำเนินการวิจัยไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น กำหนดคำถามวิจัยว่า “ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน...จากสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด–19 เป็นอย่างไร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน...จากสถานการณ์....” การระบุวัตถุประสงค์ในลักษณะนี้ไม่เหมาะสม เพราะไม่สอดคล้องกับคำถามวิจัยและไม่บ่งบอกถึงจุดมุ่งหมายของการวิจัยว่า ต้องสำรวจ ศึกษา หรือบรรยายภาวะการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

3.2 เขียนไม่ถูกต้อง โดยเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยในลักษณะที่เป็นประโยชน์ของการวิจัย หรือเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการวิจัย ในบางกรณีนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยจำนวนหลาย ๆ ข้อ แต่ไม่ได้นำเสนอผลการวิจัยให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ เพราะวัตถุประสงค์ของการวิจัยบางข้อเป็นลักษณะของประโยชน์ของการวิจัย เช่น “เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ …เพื่อให้ทราบปัญหาการเรียนการสอน ...เพื่อทราบความต้องการจำเป็นในการพัฒนา...เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ...” เป็นต้น

3.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ครอบคลุมชัดเจน ดังกรณีที่กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบ (ตัวแปรตาม)...แต่ไม่ได้ระบุว่าเปรียบเทียบโดยจำแนกตามตัวแปรอิสระใด เช่น “เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด...” โดยไม่ระบุว่า เป็นการเปรียบเทียบที่จำแนกด้วยตัวแปรอิสระใด

ดังนั้น แนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยเขียนสิ่งที่แสดงถึงความต้องการ หรือเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบให้สอดคล้องครอบคลุมประเด็นปัญหาวิจัย มีความชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สั้น กะทัดรัด ชี้เฉพาะเจาะจงว่าต้องการศึกษาค้นหาคำตอบอะไร ซึ่งจะสะท้อนถึงตัวแปรที่ศึกษา มีความเป็นไปได้ มีขอบเขตที่พอเหมาะและสามารถหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยได้ ไม่ใช่เขียนสิ่งที่เป็นวิธีการดำเนินงานวิจัย สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย* (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564, น. 84, 140; 2566, น. 87)

4. การเขียนขอบเขตของการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

4.1 กำหนดขอบเขตไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น ไม่ระบุตัวแปรที่ศึกษา ไม่ระบุประชากร หรือกลุ่มเป้าหมายการวิจัย หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) เป็นต้น

4.2 ระบุขอบเขตทับซ้อนกัน เช่น ระบุขอบเขตด้านเนื้อหากับขอบเขตตัวแปรที่ศึกษาเป็นสิ่งเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักวิจัยบางส่วนยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหาและขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา โดยเข้าใจว่างานวิจัยทุกประเภทต้องระบุขอบเขตด้านเนื้อหา

4.3 เขียนขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติได้จริง เช่น กำหนดระยะเวลาในการทำวิจัยไว้สั้นเกินไป

ดังนั้น แนวทางการกำหนดขอบเขตของการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยควรกำหนดขอบเขตของการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประชากร แหล่งข้อมูล หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตัวแปรที่ศึกษา ระยะเวลาที่ทำการวิจัย และสำหรับงานวิจัยบางประเภทจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของเนื้อหา เช่น การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่มีเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประเภทสื่อ หรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ในงานวิจัยบางประเภท เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ จำเป็นต้องกำหนดพื้นที่ที่ทำการวิจัยไว้ด้วย*

5. การเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

5.1 เขียนนิยามทั่วไปที่ได้มาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นนิยามศัพท์เชิงทฤษฎี (theoretical definition) โดยเขียนอธิบายคำศัพท์เหมือนกับที่มีการอธิบายไว้ตามแนวคิดหรือทฤษฎีได้ศึกษามา ไม่ได้เขียนเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (operational definition) ที่สามารถสังเกตได้และวัดได้ โดยระบุวิธีการวัดหรือเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรที่ศึกษาให้ชัดเจน

5.2 นิยามตัวแปรที่ศึกษาไม่ถูกต้อง ไม่กระชับชัดเจน ไม่ครบถ้วนโดยนิยามเฉพาะตัวแปรตาม ไม่นิยามตัวแปรอิสระ กรณีนิยามตัวแปรอิสระในการวิจัยเชิงทดลองไม่บ่งชี้ถึงโครงสร้าง กระบวนการหรือขอบข่ายของตัวแปรย่อย

5.3 กำหนดนิยามศัพท์ โดยไม่มีข้อมูลฐานคิดจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องรองรับ หรือเขียนนิยามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

5.4 ไม่นิยามคำศัพท์ที่สำคัญ แต่กลับไปนิยามคำศัพท์ที่ไม่จำเป็น เช่น นิยามคำว่า “นักเรียน...หรือโรงเรียน...” ทั้ง ๆ ที่ คำดังกล่าวมีปรากฏอยู่ในชื่อเรื่องวิจัย หรือมีการระบุที่กลุ่มประชากรชัดเจนอยู่แล้ว

ดังนั้น แนวทางการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยต้องให้นิยามศัพท์จากชื่อเรื่องวิจัย คำถามวิจัย หรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วน โดยเฉพาะ “ตัวแปรที่ศึกษา” ให้เป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (operational definition) ที่สามารถสังเกตได้ และวัดได้โดยบ่งบอกวิธีการวัดหรือเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรที่ศึกษา ไม่ควรเขียนเป็นนิยามศัพท์เชิงทฤษฎี โดยเขียนอธิบายคำศัพท์เหมือนกับที่มีการอธิบายไว้ตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่ได้ศึกษามา กรณีของตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรจัดกระทำ (treatment variable) เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิธีการ/กระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการบริหาร เป็นต้น ควรนิยามให้เห็นโครงสร้าง หรือกระบวนการหรือการดำเนินการกิจกรรม ส่วนตัวแปรตามที่คาดว่าจะเกิดผลอันเนื่องมาจากตัวแปรอิสระต้องนิยามให้เห็นกรอบโครงสร้างของตัวแปรย่อยที่ต้องระบุวิธีการวัดหรือเครื่องมือที่ใช้วัดให้ชัดเจน* (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 93-94)

6. การเขียนประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

6.1 เขียนไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเขียนไม่ครอบคลุมชัดเจนว่า เป็นประโยชน์ต่อใคร และเป็นประโยชน์อย่างไร

6.2 เขียนประโยชน์เฉพาะผลผลิตของการวิจัย (outputs) เท่านั้น คือประโยชน์ที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แต่ไม่แสดงประโยชน์ที่เป็นผลลัพธ์ของการวิจัย (outcomes) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่น วัตถุประสงค์ของการวิจัยเขียนว่า “เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)” และเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยว่า “ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่” ซึ่งระบุเพียงข้อค้นพบที่

ได้จากการวิจัยเท่านั้นยังไม่ชัดเจน เป็นการเขียนประโยชน์แบบ “ไม่สุดซอย” ต้องเขียนให้เห็นถึงข้อค้นพบนั้นเมื่อได้รับแล้วจะเกิดประโยชน์กับใครบ้าง อย่างไร

6.3 เขียนขึ้นต้นด้วยคำว่า “เพื่อ...” ซึ่งจะบ่งชี้หรือซ้ำกับวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า “(1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปัญญาเลิศ หรือ (2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน... จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19” โดยเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับว่า “(1) เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปัญญาเลิศ (2) เพื่อให้ทราบสาเหตุของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน...จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19” เป็นต้น จึงไม่จำเป็นต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า “เพื่อ...” แต่อาจขึ้นต้นด้วยคำว่า “ได้รูปแบบ....ทำให้ทราบ/ทำให้ได้...” เช่น “ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปัญญาเลิศ ที่ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปัญญาเลิศ... หรือ ทำให้ได้องค์ความรู้เชิงสาเหตุของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน...ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการหาแนวทางแก้ไข หรือป้องกันภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ที่จะนำสู่พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

6.4 เขียนประโยชน์เกินความเป็นไปได้จริงจากสิ่งที่งานวิจัยจะทำได้ เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า “เพื่อเปรียบเทียบลักษณะนิสัยใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมตามล่าหาความรู้สำหรับนักเรียน....” ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย อาจระบุว่า “(1) นักเรียน...ที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมตามล่าหาความรู้ มีลักษณะนิสัยใฝ่เรียนรู้ดีขึ้น หรือ (2) นักเรียน...มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือมากขึ้น และ (3) นักเรียน...เป็นยอดนักอ่านแห่งปีของโรงเรียน หรือ (4) นักเรียน...ชนะเลิศการอ่านของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ซึ่งข้อ (3) และ (4) เป็นการเขียนประโยชน์เกินความเป็นไปได้จริงจากสิ่งที่งานวิจัยจะทำได้

ดังนั้น แนวทางการกำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยอธิบายถึงความสำคัญ (significance of the study) หรือประโยชน์ที่ได้รับหลังจากดำเนินการวิจัยเรื่องนั้นเสร็จแล้ว โดยระบุว่าผลการวิจัยนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อใครและเป็นประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงวิชาการ สร้างเสริมองค์ความรู้ใหม่ และเชิงปฏิบัติที่ช่วยแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน การเขียนประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย จะช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของการวิจัย และคุณค่าของผลการวิจัยเรื่องนั้น โดยควรเขียนเป็นข้อ ๆ เรียงลำดับความสำคัญ เริ่มจากข้อที่เป็นประโยชน์โดยตรงมากที่สุดไปสู่ข้อที่เป็นประโยชน์น้อยที่สุด เขียนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไม่ควรเขียนขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า “เพื่อ...” เพราะจะทำให้เกิดความสับสนกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ควรเขียนในลักษณะที่นักวิจัยเห็นว่าหรือคาดว่าจะได้อะไรจากการวิจัย* (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 99) *ควรเขียนทั้งประโยชน์ที่บ่งบอกผลผลิตของการวิจัย และผลลัพธ์ของการวิจัย*

7. การศึกษาและนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

7.1 ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง ไม่ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา และมีการศึกษาค้นคว้าน้อยเกินไป ทำให้ขาดแนวคิดที่เป็น “ต้นทุน” ในการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรมน้อยไป ทำให้นักวิจัยมีความเข้าใจไม่ชัดเจนเพียงพอกับตัวแปรที่ศึกษา

7.2 นำเสนอเนื้อหาวรรณกรรมค่อนข้างมาก แต่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือตัวแปรที่ศึกษา โดยอยู่ในลักษณะ “ไม่นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรศึกษา แต่กลับนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้อง” ซึ่งสะท้อนถึงการขาดความเข้าใจ

ในการศึกษาและนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ไม่สามารถนำสาระจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการวิจัยได้อย่างคุ้มค่า

7.3 ใช้เอกสารอ้างอิงในเนื้อที่ล้าสมัย นักวิจัยบางส่วนใช้เอกสารที่ล้าสมัยมากกว่า 10 ปี ทำให้องค์ความรู้ที่จะใช้เป็นฐานความคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนั้น ๆ ไม่ทันสมัย ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของงานวิจัยที่อาจไม่ได้รับการยอมรับหรือความเชื่อถือของผู้ใช้ผลงานวิจัย มีการอ้างอิงจากเอกสารเล่มเดียวใช้อ้างอิงต่อหลายครั้ง โดยไม่ได้สืบค้นเอกสารจากต้นฉบับจริง ทำให้การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ลุ่มลึก และกว้างเพียงพอต่อการได้แนวคิดในการศึกษาวิจัย นอกจากนี้เอกสารอ้างอิงในเนื้อหาและในบรรณานุกรมมีความคลาดเคลื่อนที่ไม่สอดคล้องตรงกัน เพราะไม่มีการตรวจสอบให้รอบคอบ

7.4 นำเสนอเนื้อหาไม่เป็นระบบ จัดโครงสร้าง หมวดหมู่เนื้อหา และจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาไม่เหมาะสม ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ เพราะในหัวข้อเดียวนำเสนอเนื้อหาหลายเรื่อง และขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างประเด็นเนื้อหา

7.5 นำเสนอเนื้อหาแบบคัดลอก ตัดแปะ (copy and paste) ไม่สรุปสาระในประเด็นที่นำเสนอ ขาดการสรุปสังเคราะห์ผลการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับตัวแปรที่ศึกษา ทำให้ไม่ได้แนวคิดหรือตัวแปรในการวิจัยที่ชัดเจน

7.6 นำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยคัดลอกจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์แบบอ้างต่อซ้ำ ๆ กันมา โดยไม่ศึกษาจากต้นฉบับจริง ซึ่งอาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนในเนื้อหาที่คัดลอกต่อ ๆ กันมา และมีการคัดลอกเนื้อหาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ ที่ไม่มีการอ้างอิง หรืออ้างอิงไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นการลอกเลียนผลงานของผู้อื่น โดยเจตนาหรือไม่เจตนา อาจเข้าข่ายการประพฤติผิดจรรยาบรรณการวิจัย หรือการโจรกรรมผลงานวิชาการของผู้อื่น (plagiarism)

7.7 นำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องให้มีความหนานับร้อยหน้า และมีการคัดสำเนาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ กฎหมายทางการศึกษา หลักเกณฑ์ หรือระเบียบที่รัฐประกาศไว้ ซึ่งเป็นเอกสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวงกว้างที่เกี่ยวข้องกับบริบทที่จะทำวิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 49) รวมทั้งมีการนำเสนอบริบทขององค์การ/หน่วยงานที่ทำวิจัยอย่างละเอียดทั้ง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา โดยคิดว่าจะช่วยให้ผู้วิจัยและผู้อ่านได้รู้รอบ และรู้กว้างขวางมากขึ้น

7.8 นักวิจัยบางส่วนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า การคัดลอกข้อความจากผลงานวิจัยของตนเอง ทั้งที่พิมพ์หรือไม่พิมพ์เผยแพร่มาใช้เป็นเอกสารวิจัยที่เขียนใหม่ได้โดยไม่ต้องอ้างอิง และไม่ผิดจรรยาบรรณเนื่องจากเป็นผลงานของนักวิจัยเอง ซึ่งกรณีนี้ถือว่าเป็น “การลอกเลียนงานของตนเอง” ควรมีการอ้างอิงทุกครั้ง เสมือนเป็นผลงานวิจัยเช่นเดียวกับผลงานวิจัยอื่น (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 51, 106)

ดังนั้น แนวทางการศึกษาและนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยนักวิจัยต้องตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่ทันสมัย ให้สอดคล้องครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งควรศึกษาเนื้อหาจากเอกสารต้นฉบับ และอ้างอิงเอกสารให้ถูกต้องและครบถ้วนทั้งที่เป็นผลงานวิจัยของตนเอง นำเสนอเนื้อในเชิงการสังเคราะห์ไม่ใช่แบบคัดลอก ตัดแปะ เพื่อให้ได้ฐานความคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาอย่างชัดเจน มีเหตุผลและแนวทางในการออกแบบการวิจัยและดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิจัยจึงควรเรียนรู้และพัฒนาตนเองในเรื่องนี้ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ*

8. การเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

8.1 ไม่ได้นำเสนอกรอบความคิดในการวิจัย อาจไม่เห็นความสำคัญหรือคุณค่าของการเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย มีการนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยไม่ได้ใช้สารสนเทศจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ จึงทำให้กรอบแนวคิดการวิจัยไม่สะท้อน/ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา

8.2 เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยตั้งแต่บทแรกของรายงานการวิจัย โดยไม่มีฐานความรู้และหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสนับสนุน จึงไม่เห็นที่มาของกรอบแนวคิดในการวิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 49) จึงสะท้อนว่านักวิจัยยังไม่ได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมกับตัวแปรที่ศึกษา การเขียนกรอบแนวคิดจึงไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา

8.3 เขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยไม่ถูกต้อง โดยเขียนเป็นขั้นตอนของการวิจัย หรือเสนอเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมากกว่าเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา บางกรณีเขียนกรอบแนวคิดว่า การทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นตัวแปรต้น พยายามเขียนกรอบแนวคิดให้เป็นตัวแปรต้น ตัวแปรตามทั้ง ๆ ที่งานวิจัยเรื่องดังกล่าว ไม่ได้ศึกษาตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามนั้น

8.4 มักเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยเป็น “แผนภาพ” แบบล่องลอยมาที่ขาดฐานแนวคิดที่มาของประเด็นที่ศึกษา และการเชื่อมโยงจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เป็น “ต้นทุน” ในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย เป็นการเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ไม่สมเหตุสมผล เพราะขาดทฤษฎีหรืองานวิจัยรองรับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักวิจัยนึกถึงว่าคำว่า *กรอบ* ซึ่งแปลมาจากคำว่า framework อาจทำให้เข้าใจผิดว่า *กรอบแนวคิด* ต้องเป็นภาพที่มีจำนวนตัวแปรจำนวนหนึ่งอยู่ในกล่องเสมอ (สิทธิ์ ธีรสรณ์, 2555, น. 70)

ดังนั้น แนวทางการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยนักวิจัยต้องศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญของแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ และสะกัดเป็นตัวแปรที่ศึกษา แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในรูปแบบการบรรยายหรือรูปแบบแผนภาพ หรือแบบผสมกัน ซึ่งต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาให้ครบถ้วน ที่ต้องระวังคือ ไม่นำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นขั้นตอนของการวิจัย*

9. การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

9.1 ขาดความเป็นระบบ นำเสนอเนื้อหาไม่เป็นระบบ ไม่เรียงลำดับขั้นตอนการวิจัยที่ดี อธิบายสาระสำคัญของแต่ละขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไม่ครอบคลุมชัดเจน และไม่สัมพันธ์กับแบบการวิจัยที่ใช้ศึกษา

9.2 เขียนเนื้อหาวิธีดำเนินการวิจัยสั้นมาก มีเพียงหัวข้อที่ต้องเสนอในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะทำให้เข้าใจวิธีดำเนินการวิจัยได้

9.3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัยแบบกว้าง ๆ ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจง ตรงตามประเด็นวิจัยที่ตนเองต้องการศึกษา ในกรณีเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) หรือการวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยผสมวิธี (mixed method research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยหลายขั้นตอนหรือหลายระยะ นักวิจัยไม่ได้นำเสนอสาระแยกตามขั้นตอนหรือระยะของการวิจัย จึงทำให้ขาดความครอบคลุมที่ชัดเจน

9.4 เลือกวิธีวิจัยหรือแบบแผนการวิจัยยังไม่เหมาะสม นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ไม่ครอบคลุมถึงการออกแบบการวิจัย (research design) ที่ดี กล่าวคือ

1) การออกแบบการสุ่มตัวอย่างหรือเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (sampling design) ระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกรณีศึกษา ไม่ชัดเจน ไม่ระบุวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างไม่เป็นตัวแทนที่ดี เลือกกลุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสม ไม่มีการกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) ไม่ระบุเหตุผลในการเลือกกรณีศึกษา ระบุจำนวนประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างไม่สอดคล้องกัน บางกรณีใช้คำศัพท์หรือภาษาไม่สอดคล้องกับวิธีการวิจัย เช่น งานวิจัยเชิงคุณภาพที่ไม่ได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แต่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งควรใช้คำว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นต้น

2) การออกแบบการวัดตัวแปร (measurement design) ไม่ได้ระบุเครื่องมือวิจัยที่บ่งบอกประเภทและลักษณะของเครื่องมือให้ชัดเจน รวมทั้งไม่อธิบายวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือให้ครบถ้วนชัดเจน ไม่ระบุค่าสถิติที่บ่งชี้คุณภาพของเครื่องมือ กรณีที่เป็นเครื่องมือวิจัยในการวิจัยเชิงทดลอง หรือการวิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือทดลองที่เป็นนวัตกรรมหรือตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรจัดกระทำ (independent variable/treatment variable) และเครื่องมือวัดตัวแปรตาม (dependent variable) ไม่ได้แยกอธิบายให้ครอบคลุมชัดเจน มักอธิบายเฉพาะเครื่องมือวัดตัวแปรตาม แต่ไม่ได้อธิบายเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลอง เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

3) การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis design) มีการเลือกใช้สถิติไม่เหมาะสมกับการวิจัย และใช้สถิติไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น เช่น ถ้าศึกษาจากประชากรไม่สามารถใช้สถิติอ้างอิง t-test หรือ F-test ได้ หรือกลุ่มตัวอย่าง 10 คน ควรใช้สถิตินอนพาราเมตริกซ์ หรือเลือกใช้สถิติไม่เหมาะสมกับลักษณะหรือมาตรวัดของตัวแปร เช่น ใช้ t – test กับตัวแปรนามบัญญัติ แทนที่จะใช้การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square test) หรือ ใช้สถิติ t – test (independent) กับการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน เป็นต้น

ดังนั้น แนวทางการเขียนวิธีดำเนินการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยนักวิจัยควรนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ ให้สะท้อนถึงวิธีการและกระบวนการวิจัยอย่างชัดเจน กรณีที่เป็นการวิจัยและพัฒนา หรือการวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยผสมวิธี ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยหลายขั้นตอน อาจใช้วัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักแล้วนำเสนอสาระแยกตามขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยในแต่ละขั้นตอนให้ครอบคลุมการออกแบบการวิจัย ทั้งการออกแบบการสุ่มตัวอย่างหรือเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ถูกต้อง ครอบคลุมชัดเจน การออกแบบการวัดตัวแปรโดยระบุเครื่องมือการวิจัย อธิบายวิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือให้ครบถ้วนชัดเจน และการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ให้ถูกต้อง*

10. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนโดยสรุปดังนี้

10.1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไม่สอดคล้อง ครบถ้วนและเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย บางกรณีนำเสนอผลเกินวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยไม่รู้ว่าเสนอผลตามวัตถุประสงค์ข้อใด

10.2 แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ถูกต้อง ขาดการนำเสนอโดยอิงเกณฑ์การแปลความหมาย การอธิบายเกณฑ์การแปลความหมายในตารางการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ระบุไว้ในวิธีดำเนินการวิจัย

10.3 ผู้วิจัยส่วนหนึ่งมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำเสนอตารางข้อมูล จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางก่อนเสมอ แล้วจึงแปลความหมายของข้อมูล มโนทัศน์ที่

ถูกต้อง คือ ต้องเขียนรายงานการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ส่วนตารางเป็นเพียงส่วนประกอบของรายงาน ที่ช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลดีขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 123)

10.4 กรณีนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง กำหนดชื่อตารางไม่ระบุถึงตัวแปรที่ศึกษา และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลที่นำเสนอในตารางไม่ถูกต้อง และแปลผลข้อมูลไม่สื่อความหมายที่ดี ไม่แปลผลตามตัวแปรที่ศึกษา

10.5 กรณีการแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นระดับตามเกณฑ์การแปลผลที่กำหนดไว้ มีการแปลผลที่ผิดพลาด ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ เช่น ถ้าผลการศึกษาสมรรถนะฯของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า “มีสมรรถนะทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง” แต่ผู้วิจัยแปลผลว่า “ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสมรรถนะฯ อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะพื้นฐานมากที่สุด (M = 3.28…)” ซึ่งแปลผลผิดพลาด เพราะผู้วิจัยแปลผลไปแล้วว่า “ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง” ที่จริงต้องแปลผลว่า “โดยสมรรถนะพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด” ไม่ใช่มีสมรรถนะพื้นฐานมากที่สุด การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็นการอธิบายความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นระดับตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนด เมื่อแปลผลอยู่ในระดับใดแล้ว ก็ควรสื่อสารด้วยตัวแปรนั้นอยู่ในระดับนั้น โดยอาจจะขยายความเป็นค่าเฉลี่ยได้

10.6 ผู้วิจัยส่วนหนึ่งมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า การแปลผลเป็นการนำทุกรายการจากตารางมาอธิบายข้อมูลเรียงตามลำดับรายการที่ปรากฏในตาราง ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการคัดลอกรายการจากตารางมานำเสนอในลักษณะบรรยาย ซึ่งผู้อ่านดูได้จากตาราง

ดังนั้น แนวทางการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยนักวิจัยควรนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้อง และครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสรุปผล จัดหมวดหมู่ให้ถูกต้องตามลักษณะและชนิดของสถิติที่ใช้ โดยมุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ไม่ใช่การนำข้อมูลทุกรายการ (items) จากตารางมาบรรยายความหมาย กรณีแปลผลค่าเฉลี่ยให้แปลผลโดยอธิบายตัวแปรที่ศึกษาเป็นระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด*

11. การสรุปผลการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

11.1 สรุปผลการวิจัยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล โดยสรุปเป็นภาพรวมของข้อมูลที่แสดงลักษณะของผู้ให้ข้อมูล เช่น จำนวนคน เพศชาย/เพศหญิง ระดับ/วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย การนำมาสรุปเป็นผลการวิจัยจึงเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

11.2 สรุปผลการวิจัยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผลการวิจัยไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในบทผลการวิเคราะห์ข้อมูล อาจเป็นเพราะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่ยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของการสรุปผลการวิจัย จึงสรุปผลการวิจัยผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปด้วย

11.3 สรุปผลการวิจัยไม่ครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้อาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า การสรุปผลการวิจัยอาจนำเสนอเฉพาะวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่สำคัญ ๆ เท่านั้น ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความสำคัญทุกข้อ นักวิจัยจึงได้กำหนดให้เป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย

11.4 สรุปผลการวิจัยแบบขยายความ โดยขยายรายละเอียดของผลการวิจัยมากเกินไป นักวิจัยบางคนโดยเฉพาะนักวิจัยมือใหม่ยังขาดความเข้าใจในการสรุปผลการวิจัยว่า เป็นการเสนอข้อความสั้น ๆ ที่ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ

กิจกรรม การกระทำ รายงาน หรืองานวิจัยเพื่อให้เห็นภาพรวมและเข้าใจสาระ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555, น. 522) จึงนำเสนอสาระสรุปผลการวิจัยแบบไม่กระชับ แต่กลับขยายความของผลการวิจัยมากขึ้น

11.5 สรุปผลการวิจัยด้วยการคัดลอกผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทั้งหมด เสนอซ้ำกับบทผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยยังคงนำเสนอรายละเอียดที่เป็นตัวเลข จากผลการวิเคราะห์ซ้ำอีก แต่ไม่มีการสรุปผลการวิจัยในระดับตีความหมาย (interpretation) ของผลการวิจัย

ดังนั้น แนวทางการเขียนสรุปผลการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยต้องสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วนอย่างกระชับชัดเจน สรุปผลการวิจัยในระดับตีความจากผลการวิจัย ซึ่งเป็นการอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับผลการวิจัยที่ได้ให้สามารถเข้าใจความหมาย และความคิดสำคัญของประเด็นที่ค้นพบที่ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจนเกินไป โดยสรุปผลการวิจัยสั้น ๆ ให้กระชับชัดเจน* (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 168) *สรุปสาระเฉพาะที่เป็นผลการวิจัยเท่านั้น ยังไม่ต้องอธิบาย ขยายความของผลการวิจัยในลักษณะใด ๆ ทั้งที่ไปเกี่ยวข้องกับผลการวิจัยของผู้อื่น หรือแนวคิด ทฤษฎีทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งไม่ใส่ความคิดเห็นหรือแนวคิดใด ๆ ของผู้วิจัย เพราะการเขียนสรุปผลการวิจัยต่างจากการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงต้องเขียนให้กระชับและสั้น ๆ ไม่ใช่นำข้อค้นพบทั้งหมดในบทผลการวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอเป็นความเรียง สรุปผลการวิจัยส่วนใหญ่จะเกิดจากการสังเคราะห์ผลการวิจัยหลายส่วนเข้าด้วยกัน และมักนำเสนอผลการวิจัยเป็นรายองค์องค์ประกอบของตัวแปรที่ศึกษา ไม่ใช่สรุปผลการวิจัยเป็นรายข้อย่อย* (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 127)

12. การอภิปรายผลการวิจัย มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

12.1 อภิปรายผลการวิจัย โดยไม่มี “การตีความและขยายความผลการวิจัย (interpretation and extrapolation)” ในมิติต่าง ๆ ที่ต้องการอธิบาย ขยายความของผลการวิจัยประเด็นที่มุ่งอภิปรายผล เป็นการเขียนอภิปรายผลตามความรู้สึกของนักวิจัย ขาดการแสดงเหตุผลหรืออธิบายเหตุผลหรือใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยมาสนับสนุนการอภิปรายผลการวิจัย (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2566, น. 252)

12.2 มุ่งอภิปรายผลการวิจัยเพียงว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องอื่น โดยเลือกงานวิจัยที่มาเทียบเคียงไม่เหมาะสม บางครั้งไม่ได้ศึกษาตัวแปรเดียวกัน และมีบริบทที่แตกต่างกันมาก ซึ่งไม่สามารถที่จะมาสนับสนุนผลการวิจัยได้ นอกจากนั้น นักวิจัยมักไม่อภิปรายผลการวิจัยที่มีความขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี หรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา

12.3 นักวิจัยส่วนหนึ่งมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า เอกสารที่นำมาใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการอภิปรายผลการวิจัย ต้องนำมาจากเนื้อหาสาระที่นำเสนอไว้ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (บทที่ 2) เท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารอื่นที่ไม่ได้กล่าวถึงในบทที่ 2 มาใช้ประกอบการอภิปรายผล หากต้องการใช้เอกสารดังกล่าว ก็ต้องไปเพิ่มเติมในบทที่ 2 ด้วย

12.4 อภิปรายผลไม่ตรงประเด็น ไม่เน้นเชิงคุณค่าของผลการวิจัยที่ได้ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ ให้เกิดคุณค่าต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร การอภิปรายผลจึงขาดการวิพากษ์ขยายความถึงการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์การ วงการวิชาการ และวงการวิชาชีพ ซึ่งสามารถจะเชื่อมโยงไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

12.5 อภิปรายผลการวิจัย โดยคัดลอกผลการวิจัยมาเกือบทุกประเด็น แต่ไม่มีการอภิปรายผลประเด็นใดเลย เหมือนเสนอสรุปผลการวิจัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง บางกรณีไม่ได้กำหนดประเด็นผลการวิจัยที่มุ่งอภิปรายผลที่ชัดเจนว่า จะอภิปรายผลการวิจัยประเด็นใด จึงทำให้การอภิปรายผลไม่มีทิศทาง และไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการอภิปรายผลในทุกประเด็นที่เป็นผลการวิจัย โดยอภิปรายทุกเรื่อง ทุกตัวแปรย่อยซึ่งทำให้การอภิปรายผลขาดประเด็นอภิปรายที่สำคัญ ไม่โดดเด่น ไม่น่าสนใจ มีความซ้ำซ้อน และไม่ก่อให้เกิดปัญญา และเห็นคุณค่าของผลการวิจัย

ดังนั้น แนวทางการเขียนอภิปรายผลการวิจัยที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *นักวิจัยควรกำหนดประเด็นผลการวิจัยที่มุ่งอภิปรายผลที่สำคัญ ๆ แล้วอภิปรายผลในลักษณะการตีความและขยายความผลการวิจัยในมิติต่าง ๆ ต้องอภิปรายผลโดยการวิพากษ์วิจารณ์ผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลเชิงวิชาการและระบุเอกสารหลักฐานอ้างอิงประกอบการอภิปรายอย่างละเอียด (องอาจ นัยพัฒน์, 2549, น. 420) โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยจากเอกสารหลักฐานอ้างอิงที่นำเสนอไว้ในบทวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำเอกสารหรือสาระอื่นมาอ้างอิงสนับสนุนหรือประกอบการอภิปรายผลการวิจัยได้* (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 129) *และควรเน้นการอภิปรายผลในเชิงคุณค่าของผลการวิจัยว่าจะเป็นประโยชน์ เกิดคุณค่าต่อกลุ่มเป้าหมายการวิจัย หรือการพัฒนาองค์การ วงการวิชาการ และวงการวิชาชีพอย่างไร*

13. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

13.1 ไม่มีการเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งพบว่าการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการยังมีค่อนข้างน้อย ผลการวิจัยยังไม่เกิดองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ต่อยอดได้ ยังไม่พบอะไรใหม่ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564, น. 284)

13.2 เขียนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป โดยไม่อิงบนฐานสารสนเทศจากผลการวิจัยที่ได้ แต่เป็นการเขียนขึ้นตามความคิดเห็นของนักวิจัย เป็นข้อเสนอแนะแบบลอย ๆ ที่ไม่ยึดโยงกับผลการวิจัย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ไม่ต้องทำวิจัยเรื่องนี้ก็สามารถให้ข้อเสนอแนะเช่นนี้ได้

13.3 เขียนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ไม่ชัดเจนว่า ควรให้ใคร องค์การ หรือหน่วยงานใดประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย และใช้อย่างไร

13.4 เขียนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป โดยไม่เสนอแนะทางเลือกหรือคำนึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง

13.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ไม่ได้เป็นข้อเสนอแนะที่เกิดการเรียนรู้จากข้อบกพร่องในการวิจัยของนักวิจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง แนวทางใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จึงทำให้ข้อเสนอแนะขาดความน่าสนใจในเชิงวิชาการ เป็นเพียงการเสนอแนะให้เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง เปลี่ยนสถานที่หรือเปลี่ยนตัวแปรเท่านั้น ถ้าหากมีการถอดบทเรียนจากงานวิจัยครั้งนั้น ๆ อาจมีประเด็นปัญหาวิจัยใหม่ ปรับกรอบแนวคิดการวิจัยที่สะท้อนถึงตัวแปรที่ควรศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งปรับเลือกวิธีการศึกษาวิจัยเพิ่ม ทั้งนี้เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่มีความสมบูรณ์ชัดเจน และเป็นประโยชน์มากขึ้น

ดังนั้น แนวทางการเขียนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว โดยนักวิจัยควรเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป *โดยอิงบนฐานสารสนเทศจากผลการวิจัยที่ได้เป็นหลัก และเสนอแนะให้ชัดเจนว่า ใคร องค์การ หรือหน่วยงานใดนำ*

ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และใช้อย่างไร ควรเสนอแนะให้มีทางเลือกในการนำไปใช้ประโยชน์และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและแนวทางที่ถูกต้องในการเขียนส่วนอ้างอิง

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเขียนส่วนอ้างอิง ได้นำเสนอเฉพาะรายการอ้างอิง บรรณานุกรม และภาคผนวก ซึ่งมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยสรุปดังนี้

1. เขียนรายการอ้างอิง บรรณานุกรมไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และรูปแบบที่สถาบันกำหนดไว้ อาจเป็นเพราะไม่ได้ศึกษาหลักเกณฑ์หรือรูปแบบการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

2. เขียนรายการอ้างอิง บรรณานุกรมไม่ครบถ้วนตามที่อ้างอิงไว้ในเนื้อหาของรายงานการวิจัย อาจเป็นเพราะไม่มีการตรวจสอบให้รอบคอบ จึงเกิดความคลาดเคลื่อน

3. เขียนข้อมูลไม่ตรงกับที่อ้างอิงไว้ในเนื้อหาของรายงานการวิจัย เช่น อ้างปี พ.ศ. ไม่ตรงกัน ชื่อ –นามสกุลของเจ้าของผลงานไม่ตรงกัน บางกรณี ชื่อ นามสกุล เปลี่ยนไป เพราะเป็นความคลาดเคลื่อนจากการพิมพ์และไม่ได้ตรวจสอบให้รอบคอบ

4. นำเสนอสาระในภาคผนวก โดยไม่ได้จัดเป็นหมวดหมู่ที่เป็นระบบและชัดเจน ขาดการพิจารณาถึงความสำคัญจำเป็นว่าต้องเสนอรายการใดบ้าง จึงมีการนำข้อมูลในส่วนย่อย ๆ ทั้งหมดไว้ในภาคผนวก ซึ่งทำให้ภาคผนวกมีจำนวนมากเกินความจำเป็น เช่น นำเสนอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนทุกฉบับ หรือนำเสนอสำเนาของนโยบาย ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้น แนวทางการเขียนรายการอ้างอิง บรรณานุกรม และภาคผนวกที่ถูกต้อง จึงต้องสลายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนดังกล่าว *โดยนักวิจัยต้องเขียนรายการอ้างอิงในเนื้อหา และบรรณานุกรมให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และรูปแบบที่สถาบันกำหนด เขียนรายการอ้างอิงในเนื้อหาและบรรณานุกรมให้สอดคล้องตรงกัน กรณีภาคผนวกควรพิจารณาสาระที่สำคัญจำเป็นที่ต้องนำเสนอไว้เท่านั้น*

บทสรุป

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเขียนรายงานการวิจัย เป็นสิ่งบ่งชี้ที่ทำให้รายงานการวิจัยไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน เป็นลักษณะของนักวิจัยที่มีความคิด ความเข้าใจ ความเชื่อที่ผิด จึงปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องในการเขียนรายงานการวิจัย ทำให้ได้รายงานการวิจัยที่ไม่มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัย ซึ่งโดยภาพรวมพอประมวลได้ว่า รายงานการวิจัยขาดคุณภาพในประเด็นสำคัญคือ ขาดความเป็นระบบ เสนอผลการวิจัยไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ขาดความคงเส้นคงวา ใช้ภาษาในการเขียนไม่ดี ไม่มีหลักวิชาการ หลักฐานอ้างอิงล้าสมัย เนื้อหาไม่สอดคล้องเชื่อมโยง นำเสนอเนื้อหาไม่ตรงประเด็น ขาดความชัดเจนในการเขียน และพากเพียรเรียนรู้น้อยไป ดังนั้น ถ้านักวิจัยต้องการเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพ ควรป้องกันหรือแก้ไขความคลาดเคลื่อนดังกล่าวข้างต้น โดยเขียนงานวิจัยให้เป็นระบบ นำเสนอผลการวิจัยให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ใช้คำหรือวลีให้มีความคงเส้นคงวา ใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ เน้นความถูกต้องตามหลักวิชาการ ใช้หลักฐานอ้างอิงที่ทันสมัย เขียนเนื้อหาให้สอดคล้องเชื่อมโยง นำเสนอผลให้ตรงประเด็นที่ศึกษา เขียนเนื้อหาให้ครอบคลุมชัดเจน และเน้นการใช้ความเพียรเรียนรู้ให้มาก

ขึ้น หากนักวิจัยทำได้เช่นนี้ ก็จะทำให้เขียนรายงานการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ นักวิจัยจึงควรเรียนรู้ พัฒนาตนเองและควรได้รับการพัฒนามากขึ้น เพื่อให้มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องในการเขียนรายงานการวิจัย และสามารถเขียนสื่อสารงานการวิจัยให้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมิน ซึ่งจะช่วยให้ได้รายงานการวิจัยที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

รายการอ้างอิง

นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2555). หลักสูตรมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการวิจัยการศึกษา ใน *เอกสารโครงการการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนักวิจัยการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการวิจัย*. คณะกรรมสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2564). *เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน*. จตุพร ดีไซด์.

_____. (2566). *เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัยที่มีคุณภาพ*. เพชรเกษมการพิมพ์.

ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนนุกิจ. (2555). *พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิทธิ์ ธีรสรณ์. (2555). *เคล็ดลับการเขียนรายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องอาจ นัยพัฒน์. (2549). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สามลดา.

Johnson, B., & Christensen, L. (2017). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches* (6th ed.). SAGE.

Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasian, P. W. (2011). *Educational research: Competencies for analysis and applications* (10th ed.). Pearson.

Ioanna, P., Needham, D., & Male, T. (editor), (2016). *Doing Research in Education: Theory and practice*. SAGE.